

[Aksel Larsen.]

Vi kan alle beklage, at det ikke blev til noget, men jeg er ikke helt sikker på, at det er berettiget at angribe regeringen for det. Så vidt jeg har kunnet følge med, er tanken om den nordiske økonomiske union i sidste instans strandet på, at Sverige ikke vil være med. Hvis det ærede medlem vil have, at regeringen skal klare den sag, kan han selvfølgelig foreslå, at vi skal erklære Sverige krig, og hvis vi klarer os, kan vi efter en sejrrig krig tvinge Sverige ind i det nordiske samarbejde; ellers er der ingen muligheder. Hvis Sverige ikke vil være med og Norge også siger nej, kan tanken om den nordiske union i hvert fald ikke realiseres i øjeblikket. Jeg er altså ikke sikker på, at man med føje kan bebrejde regeringen dette.

For i øvrigt at tage mit udgangspunkt i den højtærede udenrigsministers redegørelse må jeg sige, at dens indledende sætninger lød så smukke og rigtige, at man på én gang blev glad og samtidig bange for, at det var alt for godt til at være sandt. Den højtærede udenrigsminister sagde:

„Om Danmarks principielle stilling til de europæiske markedsproblemer tror jeg ikke der kan herske hverken tvivl eller uenighed. Vi ønsker et europæisk stormarked omfattende så mange lande som muligt.“

Ja, en sådan målsætning burde der kunne være enighed om, men det er der bare ikke. Den højtærede udenrigsminister selv er nemlig modstander af denne målsætning. I strid med sin skolelærdom lod han i sine næste sætninger forstå, at for ham er Europa en verdensdel, der strækker sig fra Elben i øst til Atlanterhavet i vest. Den højtærede udenrigsminister brugte ganske vist en snes gange i sin tale udtrykket „en bred europæisk samling“, men det fremgik af hans tale, at han kun ønskede en vest-europæisk samling. En sådan anbefalede han bl. a. med den motivering, at den ville styrke Vesteuropas — ja, den højtærede udenrigsminister kaldte Vesteuropa for „vor verdensdel“ — økonomiske styrke, politiske indflydelse og militære forsvarsevne.

Den højtærede udenrigsminister synes altså selv at være modstander af den smukke og rigtige målsætning, han påkaldte enighed om i sin tales første sætning.

Han synes ligefrem at være tilhænger af, at Europa skilles af et økonomisk jerntæppe, eller at denne adskillelse opretholdes. Han burde dog ellers som studeret udenrigsminister kunne indse, at noget sådant hverken gavner folkene, landenes økonomi eller bestræbelserne for politisk afspænding.

Man må ikke forvente, at jeg på de præmisser, den højtærede udenrigsminister således opstillede, skal tilslutte mig regeringens opfattelse af, hvilken stilling Danmark bør tage til de forskellige markedsplāner. Men må jeg minde om den gamle kinesiske lægekunst, således som den i hvert fald var i forrige århundrede. Dens diagnoser var nærmest skrupskøre, men de kure og lægemidler, den foreskrev, var oftest særdeles rigtige og gavnlige for patienternes helbred. Jeg vil lade den mulighed stå åben, at der er en vis lighed, at den højtærede udenrigsministers præmisser er, skal vi sige, mindre gode og mindre godt gennemtænkte, men at dette ikke udelukker, at den stillingtagen, han anbefaler, den konklusion, han kommer til, i den givne situation kan være den rigtige eller i hvert fald den rigtigste.

Hvordan er realiteterne i det problem, vi her forhandler? Realiteterne er, at den udbasunerede vestlige enighed, altså enigheden i den kapitalistiske del af Europa, ikke eksisterer, men at der er alvorlige modsætninger. Disse har ført til dannelsen af det såkaldte europæiske fællesmarked. Dette fællesmarkeds udenrigsministre opererer altså med et betydeligt mindre Europa, end Danmarks udenrigsminister gør, lad det være sagt til den højtærede udenrigsministers trøst. Ingen kan vel i og for sig med sikkerhed sige, at enighed mellem de seks vil kunne holde i den grad, at fællesmarkedet fuldt ud og i realiteten bliver, hvad det ifølge dokumenternes målsætning skulle blive: en sammensvejet, harmoniseret økonomisk og politisk blok, hvor de enkelte stater må opgive deres suverænitet. De kredse og kræfter herhjemme, som har det sørgelige mod at agitere for Danmarks indlemmelse i de seks, synes altså ikke alene ligeglade med, at det vil kunne betyde afslutningen på vort lands tusindårige eksistens som selvstændig stat og nation, men de synes også at tro, at Romtraktaten på de